

Empress of India

Page 21

23 (11) *θυγατρη*

1857

ԲՈՅԱՆԱԿԱՐՏԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. Վարչական պատմություն պարզ է ի հայոց աշխարհում և աշխարհական պատմություն է առ այս աշխարհում արդեւ առ աշխարհում է առ աշխարհում:

ԱՐՄԵՆՈՒՍԵՐ Անց պիտի ամուսնութեան դուք չեղած առաջարկ
առաջիկ է Անդրանիկուց մի քիչ արշաւարձը:

ՕՒՐՈՒՄԻԱԿԵՐ. Դարձ Յաւայիշինի պարունակութեան և իր

Digitized by srujanika@gmail.com

2020 RELEASE UNDER E.O. 14176

ԱՐԵՎԱՆԻ ԿՐՈՆԱԿԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ANSWER

կրնաքանչեան ընդունեցաւ և կոյստրական մե-
զանի հոգաբարեց: «Այս վախճառաւ նաև Անդրբայր
իշխանին կողման երկու պետքան եկած էին» ո-
րանց նշանակեան կոյստը սկզբանից մասնաւոր եղաւ:

ԳԱՂՂԻԱ
Կրանքեական ընտանիքը կուսանդին իշխանին
հետ ամսցու 11-ն Պանդէնոպյ գնաց, ուր քանի
մը շարաբտ պիտօր մեաց : Կաստանդին իշխանը եռ-
րեն շուտով Փաթիլ պիտօր գտնաց եւ զեր ի
Շնորհիա ճամբար պիտօր եղիւ : Պատիկերոցի մեծա-
քառ թագաւորը Պանդէնոպյ հասաւ, ուր մինչև

— Եւաբոլիսն իշխանը Պերլինէն Ցընզունի և
կառ , եւ մեացաժուանդ իշխանին ընդունուեցաւ .
Իր պետքն երթալուն պատճառը Կորբոլչուն կայ-
սեր Նյոյ քաջարն ընելու . Համերգութունն իրեւ-
պատրաստուիլին մը կը կարծուի . Բրուսիայի
պատրազմունկու պաշտօնեան արդէն 50—60,000
դրաց բանուկ մը ժաղթելու կարգագրութիւններ
կընէ , զինուորական կրթութիւն մը լինելու . Համար ,
որուն , Բնալիւն հաստատութեամբ կը կարծուի
Գացցիայի կայուր . Աւագանելեր ամսոցն մը Ներ-
կայ ականական

— Ուստաց կոյսոր Կոբորդ կոյսոր թքնազիր նամակ ուղարկեց, որով իր եղագակ Գալիպօղի մէջ եղած փառաւոր ընդունելու համար շնորհակալ կ'ըլլայ: Աս օրերս նաև թառասամենի եւ դաշյեցի մէջ դրուելու դաշնակցութիւնը կոյսոր առջև զրուեցաւ որ քննէ եւ իր հաւանութիւնը առյ: Դաշնություննեան պահաներն այնպէս նպաստաւոր են որ անոնց բուդուելուն մաս ամենեւն չարքիւութիւ:

— Օրենսդիր ժողովին առ մերձին օրերս
Սեպտեմբերի պողոտային (որութև) շինութեան
քայլ խորհրդակներ կընէ : Կառավարութիւնը կը
խնդրէ որ 12 միլիոն ֆրանք առ բանիք Համար
գործածուէ, բայց ժողովքին մեծ մասը սասարիկ
կընեղ իմաստան, զինաւրբագր անոր Համար որ
կառավարութիւնն իր առևն մասագրութիւնը Թա-
րիզ քաղաքը զարգ արելու, գարձնելով, և՛, առ

վարժանական աշխատք ծախը ընկերություն, պիտի գումառական ըստ պահանջման կը կրիմ, եւ անմատ ընտակից ներություն առ առ գույշակերպ պարագան կը լիս:

երկաթի ճամբար ծովի ջուր բերել կու տաց:
Մեծամեծ բնակչության երկաթի ճամբար ամեն
գիշեր ջուրը ծովեցերեւն պնդեւ Փարփառ (կես
օրուան ճամբար) կը կրեմ:

፲፭፭፻፭፻

ԱՐԵՏԻՆ, 15 Մայիսի. Վայովտ ան պատգամաւ-
սորց խորհրդան մէջ Լորտ հարթերովը լին առա-
ջարկեց որ մինչև Հիմնաց պատգամաւսորց լրած
երդման ձեւը փոխուի եւ երեք երդման տեղ
միջյն մէկ երդում մը դրուի, որպէս զի ասով
կօրուց ըլլուն նաև Հարեայը պատգամաւսոր ըն-
տրուից Պր. Թէ վիճեր զօրապեսն առ առաջար-
կաւծեան դէմ խօսեցաւ, իսկ Լորտ Աստանը՝ պաշ-
տօնեան պաշտպանուց: Արիշ քանի մը պատգա-
մաւսորներ ալ առաջարկեալիւն դէմ խօսեցաւ
և ծանուցին որ իրենք ալ Պր. Թէ վիճերին հնա-
ամենայն զօրութեամբ տապ յատաջ երթալուն
դէմ պիտոր դնեն, և խորհրդակուցին պիտո-
նեւութեան գէմ ելալու յարձակումները վանելու-
ութիւնը աշխատին:

— Վանց 18ին Կը ու Խալքերադն պատգամաւ որպէս խորհրդին մէջ ծանօց որ մէծափառ թագուհի ոյն աղջկէիլ բրուսիոյի արքեգերիկոն Գույլիկին թշնամին հետ նշանաւեցաւ, եւ աւելցուց մէկ կը յօւսամ որ խորհրդականյն արմանուոր ու

— Հիմա մը տարու իր հաւատութերն կու տայ:

— Հիմա սիսպին ըեւ ևսին կողմերը կորուան
կրածիցն ուն ապելու գտնելու համար, իր կինը
մասնաւոր շոգենաւ մը պատրաստել կու տայ որն
որ Յանիսին վերջերը կոմք Յանիսին սիրութ ճամ-
բայ պիտոր ելէ: Արդեւ զի նուը սառպղներուն
գեմ աղեկ զիմանց, իր զրոխ կողմն հասա-
ւածուածնիրուտ ու թաղմարուտ կը ուսուուի: Երե-
սոնի շափ սկզբանից նաև ամացը՝ որնը ըեւ է
ունենաւ ծառին մեջ շատ քամի որդութիւններ բան-
են, նիւթակամ՝ բանեն անին առ նուին չես եր-
թայ:

h 5 u l b

Ա. ՔՐ. ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆԻ ՏԱԿԱՐՈՐԴ ՊԵՂԲԵՆՆ ԻՐ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՎԻՃԱԿ ՄԱԿԱԳ ՎԻՃԱԿ ԱՐԱԽԱՐԴԻ ԱՐՔԵԿԱՌԻ ԱՋ ԿՐԵԱ ԱՋԵՐ ՄԵԿ ԻՐԵՆ ՀԱՅԱՐ ԱԼ ՃԱՄԱԾ ՊՐԱՔՊԱՍՏԵ ՑԻՆՆԵՐ ԿՐԵԱՆ, ԵՎ ԺԱՂՅՈՒԱՐԴՆ ԻՐԵՆ ԱՋ ԱՐՔ ԱՋԵԱՎԱՆԻ ԿԱ ԱՌԱՋԵՆ: ՀԱՅԻ ԱՋ ԿԱ ԱՐԱՋԵՆ

որ Քահանցովեան առ առ թիւնք քաղաքական յօնցաւորաց ընդ համաւր թօղութիւն պիտի որ տու որի որ արդէն շատ ժամանելի մեր պատրաստուած էր։ Արդէն հիմնարքին շատ անձնիք որով ոչպիսի յանցանաց համար քշուած էին Հռոմի մէջ էը տեսուուն։ Քանի մը բարդ երք ալ էր հաստատեն թէ առ Խոհեմորդ ավելեան մէկ պատճառն ալ միջին խափանցի ոտհմաններուն ըլլարդ գորիքութիւնն է։ Լուսպատճան - ԱՀՆետական գաւուոց ընդ համաւր կոտաքար Վերդինանը Մարտարքիդուքոն Առարքինցի կայսեր կողմանը Պարսկաց կ'երթաց Ա. Քահանցովեան ուժուունից համար ՝ Կցիոնիւ Դաստանցի մէջ զբան կողմանը կորուս արքիդուքոն առ վահանաւա Շերտաքան կը նորիւի ։ ։ ։ ։ Առողջենն կայսրն առ օրեր Ա. Քահանցովեանին 800 գեղեցիկ հուցան ընծառիքէց, որով նոր հուսաւուաեց քահանցովեան պատճեն որուուի վեցին պիտի որ տու ին

— Աւագորչ խնդիրն առ մօտերս դարձեալ
խռակցութեան պիտառ նիմի եղու է : Յայնի
է որ Եղուսիսի Հաւագործի հեցազ զեպանն առ
Խոնդիրը խազալու թեամբ վերցոցընելու միջնորդ
եղու էր, և առ հասարակ կը յաւացուէր որ
բանը յարգութեամբ պիտօք լժինուած : Բայց Անգ-
ղիակոն հասամարութեան ըրած մէկ պահանջումը
Խոնդիրը նորէն կերպարանութիւն ըրաւ . որովհետեւ
Լորս Դարքենուած դեռազանկան Հաղորդութիւն-
նի ըլ նորէն սկսելու . համար պրցման կը գնէ որ
Անգղիայի հասամարութիւնը քաղուգուհուն յան-
ցաւորաց վիճակին զրոյ աղեւմանեանց տէրութեանց
համար տաց : Կեապորչ մեագաւորն առ բան ի-
րեւ իր իշխութեան հակուուկ բարըօքին Մր-
ժեց : Հիմաց պահերայի թագուորը Դաղլիացոց
կայսեր Հիմ առ Նիմի քոյ պիտօք խօսի ե-
նոր առաջարկութիւններ պիտօք ընէ :

— Պատկանացի բագրին ամսոյ 10թն կը դրէ
Ազած ամսոյն սկիզբէն վեր ռասիկանութիւնը լոր
առաջ եր որ Ճենովայի նաև աշանգխան երկու
նու վարձու բանուած է սարքին Խայթին զելք
ամսելու համար։ Ապրիլի 25թն առ Խայթը մէծա-
մէ արկղներով ռեսուս որած ճամփոյ ելան և
Մայիսին ին դիշերուց Կոմիցի մօսերը մնառեկ-
սերը ցուսնք հանեցին և շատ մը ոսպիրով Քիզու-
րերին։ Տեղոյն առտիկանութիւնն առ արկղներէն
և համար եւ 98 Տրոյակ կըցու ձեռք ձգել, և
քանի մը Կասիկուառու անձինք բոնից բանապրկց

ՕՐԱԿԱՆ ՏՐՈՒՅՆՈՒՄ

Ա ԽՀԱԹՈՒԹ Սուլթանը քրուսիայի Թուքարդին
Մէծիտիկէի կարգին առաջն աստիճանի շքանշաղ
խրից :

— Առանուը քեան իշխանութեանց ինպրոցի վկայ
գաղիղի Առաք- բանահարձն լուսադրին նայեցը
ամանեան կատափարութեան է. եւրոպական մէծ
աւրութեանց մէջ զարձեալ խօսակցութիւնները
կրյան: Տարձրազցն գուռը նոյն իշխանութեանց
մէջ պատահած վերցն զեպքիւր առնելով եւ
վորինալով որ անձնը գեշ հետեւութիւններ կը ըս-
տան ունենայ. Ա. առզիպի գելապանին խորհրդառու-
թիւն աւրութեանց ծանուցափերներ կրիեց, որով
իրաց վեճակն անանց տաշը ը կը դնէ և. կը ծա-
ռուցանէ որ չարեաց առջեւն առնելու համար ին.
քը գունդ մը զօրք նցն երկիրները պիտօք երեկ
կացցփական կատափարութիւնն ու ծանօւցազրբե-
պեցոր հաճութիւն չցուցուց, պի պատահան
առաւ թէ պատահած զեպքիւրը կարծուածնի
պի վասնուաոր չեն և. թէ գուռը պէտք չէ որ
ինպրոցի մէջ մասնաւ աւելի զրգութեան առիժ
առց, պի հորի է թուզու որ ժողովուրդն ապա-
տութեանի իր կործիքն ապան: Նայն ըստիրու-
կը կարծէ որ նուե Խաչառան եւ Շնորհիս ար-
և կերպար պատահան ողինուոր առն:

— Վասորիցից մէծաւառ կպարը մէծաշնչ Ապրագաւեան. Ըստէտի պէտքն Նորիամին թագի կարգին երրարդ առարինունի շքանշանի շնորհցուց:

Եղանակի մեջ առաջ գործություն պահպանվ Ա

Խրիկին ուստաք դպրոց գալզիքացի ուխտաւողք նոյն
քաղըքն եւ Առաջին (Եաֆա) մշաքարտքացի ուստ
դակներէն բանուեր են, եւ հազիւ ստակի մեծ
գումար գնարերով կարող եզեր են զերութենէ
ապառիւ:

— Կորպինեն կը ծառացանեն թէ Մուշ քազարն եւ իր շրջանակները սաստիկ երկրաշարժ մը պատահելով՝ շատ շնչեր կործաներ եւ 180 հոգ ու շափ աւելակաց տակ կեակերնեն կորսնցաց ցեր են :

ՊԱՐՈԿԱՑԱՆ

33 ԵՅՒԾԱԿԱՌ ԳՐԻ ՏԵՇԱԿՈՒՅՑ ԽԱՅԻՆ ՓԱՐԻԳԻ ԱԼՔ ՐԱՄԵ
ԳԱՅՆԱԿցՈՒՅԹԻՆԵՐ ՊԱՐՍԻՑ ԹԱԳԱՆՈՐԾԵՆ ԸՆԴՀԱ-
ԿԱԿԱՆ ՈՒ ԱՌԵԿԱՆ ԱՆՆԵՐԻՆ ԱՌԵԿԱՆ ԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱ-
ԿԱԿԱՆ ՎՐԱՆԱԿԵՆ ԱՎՐԻԿԻ ԱՅԻ ՆՈՐ ՋԵՐ ՀԱՍԱՆ
ՈՐՈՇԻՐ ԿԸ ԾԱՌԱԿԱԿԱՆ ԲԵԼ ԱՐԵՐԱՄ ՊՈՐԱՎԵՄԸ
ԱՐՀԱՆՁՐԱ ՄԱՆԵՐԵՆ ԵԱՅԻ ՔԱՆԻ ՄԸ ՊՈՅՏԵՐԱԳ-
ԱՆԿԱՆ ՆՈՎԵՐ ՎՈՐԱՌ ԳԵԽԱԲԻՆ ՎՐԱՅԵՆ յԱռաջ
ԽՈՐԿԵց որ թշնամին վնասէ ու նորէն զարնէ
ՆՈՎԵՐՆ ամօցին առաջին օրը ԱՀՎՈՐԻ մօս ՊՈՅՐ-
ՈՒԾ ՀԱՍԱՆ որոնք գետին և զերքը զրաւոր դիրք
մը բախտ Էին. բայց անգղիսական նուերուն գալր
ահենեղուն պէս ամէն բան թուղ տուին փախան
Հանուն կը բը զանուող ակարացիք չուա մը բանա-
կառան զը մատն և սկսան թող արաւած բաների
ու ար առնուլ Անգղիսացիք թշնամուն թող տուած
զորինի մը երանոցները փճացրնելն եահւ նորէն
ԱՐՀԱՆՁՐԱ գարձան ԱՆՎՐԱՄ ՊՈՐԱՎԵՄԸ ՊԱ-
ՐԱՎԱԿՐԵՆ առենին ինայտ և զան խաղաղութեան մինչեւ ըլ-
դրեցուց.

Օ ՏԱ ՍՈՒ ՏՆ ԱՎԱԿԱՆ Ք

ՀԱՅԻ ՇԱՀԱԳԵՑԻՆ
ՊՐՈՒՏՆ ԵՒ Ի՛Ռ
ԵՇԽԵՎՔԻ ԲԱԼԱՏՏԻՆ ԸՐԱՄ
ԿՐԵՎ ԱՐՄԱՐԴՈՒԹԵԱՅ
ՊՐՈՎՈՒՏԻՆ

Հանուարի 26ին Անտավուրը Հռովի պլեհեամբաց ելա. Եւ Մարտի 1-ին յառաջ արգ էն ՅԵ

Հայոց համեստ ըստ էր՝ Աւելի յառաջ երթարություն շատ կզգին էր զանոն, որոնց մեջ մասք մարդարնակ էին. առանց գեղեցիկ կանաչութիւնը և Հաճախ առաջը ծովին ձանձրացած նաւաստեաց արտաքրութիւնի օգտեաց. Խօսիք Ամս Օգանդի կղզին մերժապես զբացնին էւա: Դեռ յամաք շելած կութակ ծառափառներով իրենց մասնաւուն եւ շատ բարեկամական նշաններով, այս նիզն գալոր տված էր եւ նաու ուստե՛ մատուցնելով՝ որպէս որ իրենց կամաց համեմայն նաևին բարձր առջերը կանգնուեցան, ցիրենը ընդունեցան: Կրկու օրեացը թագաւորական նաւահանգաւորն (Թագավարի մէջ երկրութ նետեցն): Գուղ, որպէս զի վաճառ ու աշխառութեան նիւթերը շատ ծախուելով յար գերնին շնորհցընեն, առուուրի դանաղան սրբակ նիր գրաւ. ուստի միայն պաշտօնականիւրը վահ հառականութիւն ողբախ բնենին, իսկ միւսները մի ոյն ուստեմիք կրնային գնել: Եաց տսկեց իրակ պատիւներով արգելուեցաւ. որ կը զեց ամեն ներ թշնամունք կամ վաս եւ պարզ: Եւ յապիս պայմաններով Գուղ, Պատրի և Պալանակը յա մուգ ելուն, եւ Օվհանի առաջնորդավաճեակն ի ընկած կայուրան ընկելու. յարձնոր անզ մը մն մնատե լու գացին: Ճական կղզեցիք վիրենը ուրախութեան առաջնորդ մէջ ըլլարով առներն այ ձեռքելուն խորդագութեան մեջ էին, եւ երբայ ճամփարդներն այ նոյն ճեղքերն ձեռքբերն առն կը ցըց իրենց մի պերը ջային անզ մը տնելու ցին: Երբար Ենց վիացիք այ նոյն քին, ան առեւ հնդիւներուն մասին բոլորովին վարպատեալ:

աներկիւշ իրենց մօտեցան եւ սկսան առուածուր ընել:

Երկրորդ օրն ավտոականներէն ուսանց իրենց այցելութեան եկան, որոնք ըստ իրենց սամրառ թեան իրենց մէջ մէկ բարեկամ ընտրեցին, եւ իրեւ քաղաքավայրական ձեւ իրենց ունդհական զգեստն կոոր մը հանելով ընտրած բարեկամ ներնուն հագուցցին: Անդիացիք ալ տոր փախարէն իրենց կացին մը եւ ուրիշ ապահեղէն խաղաղիքնիր պարզեւեցին: Հասնք զԱնդդիացիք իրենց ընտակութիւնը հրաւածած անոնք ալ հրաւած որ սիրով ընդունած ըլլալով, ընդպրձակ ընակարան մը առորուեցան. Հոս բառուսիահ անուամբ 40) տարուան մէկը զիմացնին ելաւ, զիբենք փոխաթիւ մը վրաց նստեցուց եւ առջևնին աքաղաղ մը հոս մը եւ անուշուհու կերպասի կոոր մը հանեց մեծ հոգ ցուցնելով որ անոր հօսն առնեն: Պահիք ասոր գիմացն իրեն թառչինակ մ'ու վրահապ մը պարզեւեց, զորոնք հաճութեամբ ընդունեցան, եւ եսդինը շուտ մը վիզն անցուց: Երբ որ ուրիշէ մըն ալ հրաւիրուելով կերպակուր ուժելու վրաց էին, յանկարծ Սոլանաեր իմացաւ որ իր գրապանէն տուփ մը մէջի զիտակօվը գողցուերէ, նշյապէն Առնեցուսին ալ քթախոսի ամանը զանգու ասոր վրաց սոսկաթ բարկանայրով հրացանին կօթնէ ան տոտրմանի, կառազալթեամբ գետինը զարկաւ, որ բարոր ընկերութիւնն անկից փախաւ: Ցեղոցիւոր նեղանալով եւ միանգամայն վախնալով իրեն ձեւոքէն բօնած իր տունը տարաւ եւ իրրեւ գողցուածներուն փոխարէն կըստ մը կերպաս տալաւ, բայց Պահիք նոյնը մերժեց եւ կըստհանչէր որ գողցուածներն ետ դառնան: Ցեղապետը տնեն ելաւ զնաց եւ քիչ մ'եւարը արփափ եւ քթախոսի ամանով եւ զարձաւ: Բայց արփին մէջ զիտակը ցատնուելով ցէղապէնա ա.է.ին եւս սարսափեցաւ, եւ Պահիքին ձեւոքէն բանած զինքը մինչև զոյ նիսկան տունը ասարաւ, եւ իրեն խորհանրդ տուուս որ գողին ապահեղէն խաղօֆիկ մը պարզեւէ: Խորհուրդն ի զործ զրուելով գողինը անեն զօրու ելաւ վեաց եւ քիչ մ'եւարը զիտակը բերաւ:

Վոլոր կղզին պարտելէն եռեւ օքիչ աւելի
յարմար տեղ մը պատճելով որոշեցին որ աս չի
կեցած տեղերնին իրենց կայարանը հաստատեն
Հոռ խոհմիթ մը կափնեցին, որն որ իրենց դիմա-
նոցը պիտի բլար, տար բոլորտիքը ցանկ մը քա-
շեցին և 13 նաւասար պահապոն գրին, որն որ
անկազմոց անմիջ ներս մանելը պիտո՞ր արդ եւլին
Առ ամեն կարգ առողջինները լինենալին եռեւ
գիտական ընկերութիւնը կազմուն ներսի կողմնորո-
շնելու համար ձամբաց եւա... Բայց հաղին թէ
քի մը հեռացած են, անկարծ հրացուի ձայն
մը լինուի եւ դարձան: Պատահածն առ էր. Հին-
գիկ մը բանութեամբ ցանկէն ներս մանելով պա-
հապանի մը ձեռքէն հրացանը յափշտակած էր.
պաշտօնակազմ ալ անգիտութեամբ հրամացած էր
որ քան կրակ ընեն: Առ գեղաքիս քայ վատացած
նույնքերը զարձան: Ային գիտեր որ արդեօք առ
յարձակում իրենց գեմ եղած դաւաճառութեան
գործ մին էր, թէ արդեօք օգհան ալ անգ
մանելով էր թէ չէ: Առ սապար է որ ասոր վրայ
կղզեցիք այ շնորհակավ ներսերը քաշուեցան եռ
նաւին ալ ամենեան շեխն մը ընենաւոր, մինչեւ որ
գուգ Օվհանն ձեռքով իրենց հասկաց դր
եթէ իրենք յարձակում թիւնու ըսրան իրենց վնաս
մը չի հանիիք: Ասով զահ եղան եւ բարեկամունկան
հաղորդ աջցութիւնը նորէն ունաւ: Անգիտացին
ապահովութեան համար գիտանոցներ բոլորուին
կըր բերդ մին ալ շնուեցին եւ մեջը Յ թնդամուօն
եւ շատ պաշար ապրին: Ըստիները չէ թէ միայն
արգելը մը չեխն գներ, հաղաւ նաև իրենց կադ-
նեին ձրի ծառեր կարելով եւ իրենց բերելով:

Դուպուրսի ցեղաստեան իրենց շատ բորբեա-
մանուրի իւ բժնկութիւնը բերդին բուժ վիճա-
գրեց եւ հոռ իր վրանն Անգիտացուող վրանի
ձեւուր շնեց: Ես ցեղաստեար գգալով ու պա-
ստապահով կերպութիւն ու ան ալ որդիքան:

Կուղականը յափշտուկովն ու երբեգմանը առանձիւ պնաց: Դերեզմանին տևզն իր տանը կից էր, ուր որ ուրիշ հնդիկներու բնակութիւն ալ կար: Կերեղմանառաւնը 15 առ երկայն, 11 առ լայն եւ Եղին համեմատած թիւամբ: Ալ բարձր էր, միայն մեկ կողմէն բաց էր, իսկ միւս կողմէրն ու բնինքիւ շինուած վանդակ մը կը պատէր: Դիմակը շրու փայտէ սիրահակներու վրայ հասաւուած գագառէ մը պլաստէ և: Մասն ալ ճերմակ կերպաւով մը ծածկուած էր: Դիմոկին քափէ կային հանդուցելցն զննեցրը, գլխոյն կողմը Ընդիկ ընկույզի երկու պարսու պատճաները: Իսկ ոսքին կողմէն քանի մը չըր միւս կերպու կանաչ կանաչ տերեւներ եւ քար մը: Իսպատին սիրահակներին կախուած էր քառակ մը, որուն մեջ չափի պտղոց կուրպներ կը գանռուէին: Դերեղմանառաւն առջեւ երկու ծառ տնկուած էին, որոնց գագառնը մէջը ըսով լեցուն Ընդիկ ընկույզի պատճաները՝ իսկ բարբառից քանի մ'ամբողջ Ընդիկ ընկույզներ կախուած էին: Կուգ զասոնք դիմու ժամանակ Ընդիկները սասակի ահաճութիւն կը ցուցընեին, մինչև որ թող տուալ պնաց:

Վիշտ սակագ ստեղ պատահած զուրբիւնները զիքրենք քիչ մը անհանդիսաւ կը լեւէնն ։ Աս մարտենեւն նոյն իսկ ցեղազվեաներն ապաս շեմի, որպէտեւ իրենց ամէն շնչին բանին ալ հրագիկներուն աշքին անդին գանձեր էին, բայց ան ալ ուսցի է, որ շատ անգամ անիրաւութեամբ կը պապարտուէնն ։ Խնչպէս անգամ մը Պանքս իր կորոցը կորստցնելով, սկսաւ նոյնը Դուռը բայիէն պահանջիլ, բարեմիս ցեղազետն աս անիրաւ պապարտութեամ վկայ սասարկ վշտանալով՝ սկսաւ լալ: Բայց ետքէն կարոյն երեւան ելաւ որն որ մասացութեամբ տեղ մը թող արուած էր. Պանքս քանի մը ողարկեներով ցեղազետին վիշտ Փայրիկնի մը մէջ անցուց :

ԱՐԱՐԴԱՆԻԹԵԱՆՏ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. ՓՂԻ ԱՐՍՅԱՆԴՐԱՌԻՒԹԻՒՆ

Հարրիսըն իր հոգին երկնից յանձնեց, վասն զի ուրիշ բան չեր մտածեր բայց եթե որ իր մերժին լուսէն հասած է: Միւս զիդին հսկողութան իշխած՝ կերեւայ թէ կ'ուզեին հանդիսաւուն ըլլոյդ յանցաւորի մը պատճուելուն: Անառին իրա հառերուն մէջէն արեւին մէկ բարակ հառաջայինը մոտած ըստ ամենայնի փղին պատճին ծայրը կը լուսաւորէր, որն որ ահագին սձի մը պէս կը սպառնար մէկ զոյքինի մէջ սարսափած օրսորդը

յափշտակել: Հն բողէն՝ օրու մեջ Հարրիսը տարակուած կը մասձէր թէ արդեօք ինչ կերպով իր կեանքը պիտ'որ վերջանց, արդեօք դդին յաղթ ուսումներուն տակ ոսկըները պիտ'որ վջօնին, թէ անոր ահագին և մահքովոր պատառ պատառ պիտ'որ ըլլոց, կոմ թէ արդեօք ծատի մը բնին զարնուելով խեցեղն ամոնդի ով պէտ պիտ'որ շախոցախին, ան զարհութելի մահուան անձկոմնեան բողէն կը բնի, անիկայ միայն կրնաց ըմբռնել, որն որ պիտիսի մինակի մը մէջ գտնուած է, ուր ոչ ապառութեան, ոչ օգնութեան յայս, պիտիայն քատմելի մահ մաշքին առջևը կը տեսնի: Պատահձը գեղի ի վոր իջու: Հարրիսին աշւըները զցեց եւ անկէ եռոր ոչ բան մը տեսաւ, ոչ ող լեց: Իրեն պյանդէս երեցաւ որ բոլոր մարմնավոր օգին մէջ կը ճօնայ, և թէ նուրեն հաստատան գետին վկայ զրուեցաւ: Երբ որ աջուները բանալու համբակեցաւ, ան առեն իմացաւ իրեն պատահածը: Ժամն զի մնար պինը

վրին յայն կոնքին վրայ նստած գուա, որն ահազին ձայն մ'արձակից, և սկսու ծանրություն դեպ ի ձօրն յառաջ երթալ։ Միև հսկայ չոր քուսախներն, որոնք առ գործողութեան տևսնա մրցյա և զած էին, իրենց ընկերին հետեւ յան իրեւ մէ ոնք միտքն իմացած բրամա:

Հարրիսը իր փիճակը ամենեւքն լաւագունացած շէր համարեր, վասն զի թէպէտա եւ համար ձևելու ալ բլաբար զինքը տանող փոխն գլխուղիդակի մը զարնել եւ զանիկայ սպաննել, որու չետեւ իր հրացան եւ վառազն ամանը գեղեցն կախուած լուսով շատ պիւրու կրնար ու բանու ընելլ, սակայն սուռգի կամ անասնցն ին կած առենն ինքն ալ անոր յաղթ մարմնցն առ կը մմշտեր, եւ կամ անոր ընկերները պինքն անհայ կը սպաննեին: Աստի անձկութեամբ և ախտը խորհրդակառ մէջ ընկդաձ թօզ տուար պինքը տանին, եւ ուրիշ բան չէր կրնար են թոգրել, բայց եթէ՛ որ րօդը փակրու ժաղկը առեանը կը տարուի որպէս զի անոնց աշքին իր մահամբ քուել, եւ մասնակ ամայն անսուաց հսկցամ

բնուկիցներուն զարգան թիւն մը պատճառէ : Հար
բիսբն աս մասն մանց մէջ եղած ժամանակը կէ
րեւար թէ փիղն ամենեւին իր կոնակին և զայ հե
ծելցն մասղրութիւն չէր ըներ, ոյլ շատառառ
քայլերով իր ճամփան կ'երթար իրբեւ թէ կը¹
նուին ունենեին բայ մ'եղած չըլլար : Զարին մէ²
կողմէն մինչև միւս կարին, յառաջ երիւալին է
աեւ, անտարին մէկ ծառախիս ու մացառուա կու³
մաս, ուր մացառները փղերուն երթեւեկութիւն

կուրսուած ու գետանի հաւաապ եւլուն էին: Եթէ
Հայրիքաննին ախուր պիճուին իրեն ներից ըրա
մասաբակցու առ աւելի իր չորս կողմն եզած բնօւ
թե ան սպանչվիրեներուն փայ զգացած զարմանե
իր միուրը կը յափշոտակեր: Ամեն բան գեռ
սկզբնական պիճակին մէջ կը զանուեր: Երիւն
բերձ եւ ոսաւշաւ հումերին որովզ առ ավելի մար
դուն ժամանակակից կ'երեւային, այնուեւ իրաւ ո
խիտ իրարու քով աճած էին, որ կարեցի շ
իմանալը թէ անսանց տարածուած ճիշդերն
բաւմնին կը վերաբերին: Հաղպատ որ անեանօթ ծ
ղիկներ իրենց երդն երդին պայներովը գետն
վեր բարձրացած իրենց անցյ անցյ հօտերո

Է. իրենց փղական տատօհմանը ճանշալով՝ միայն իրենք զիբենք արարածոց տէր կը համուրեն, իւրենց ընակութիւնը բերուած գաճանքներ վրայ մասնուոր մատրութիւն մը չըբն, և Հարրիսըն նցեն ժամանակն իր այնպիս ոնորդ համարուելուն համար շնեղացաւ, ոյց մոնաւանդ ուղեց զննիկայ իր սպանի գործածել: Եւուրեները չըրս կողմբ գարձենելով սկսաւ դիտել թէ արդեօք փախչելու համբայ մը կայ. բոցց հաղիւ թէ իր տեսլէն քոնի մը քայլ յառաջ գնաց, իմացաւ որ ամեն կորդագրութիւններն եղած էին զինքն հնա իրին գերի պահելու համար: Զորս փղեր մէկէն յանկարծ իրենց պատճեները վերցուցին և իր չըր կողմը պահանջորդ զինուորի պէտ կանգնուած էկ-ցան: Այ անկէ եաբն ամէն փախչելու փորձերն անսպառ էին: Հարրիուն ուրուր գետինը կամինը կախած տրամութեամբ սկսու մոռածել, և ներբռուստ այնպէս կը զգար որ անօթեցած ու ծարաւած է: Կեցած ահ դրցն մօտ վճիռ վասակ մը կանանչերուն մէջէն կը սահեր կ'անցներ, եւ ասդին անդին հացի ծառին պտութեները կըյտ կըյտ դիպուած կը իւնոցն, ուստի քաղցէն ու ծարաւած մոռնելու վար չպար: Արեն պահապատներն իր ուսելուն ու իւնոցն ամեննեն արդեւ մը չենին զինքն, մոնաւանդ թէ իրին կ'երեւար որ ամոնք մոռնաւոր քաղաքախարութեամբ մ'իրձն չ'ետ կը վարուն, բնշուուս որ հասարակօրէն թշնամի մը պատերազմի գերիներան չ'ետ կը վարուի: Այսպէսով ժամանակաւոր կ'եր ուղին միջնորդ արդեւ մը չենին զինքն, մոնաւանդ թէ իրին կ'երեւար որ ամոնք մոռնաւոր քաղաքախարութեամբ մ'իրձն չ'ետ կը վարուն, բնշուուս որ հասարակօրէն թշնամի մը պատերազմի գերիներան չ'ետ կը վարուի: Այսպէսով ժամանակաւոր կ'եր ուղին միջնորդ արդեւ մը չենին զինքն, մոնաւանդ թէ իրին սպառութեամբ հասաւ:

Հանկարգ փղերուն մէջ ըստհանուը շարժում
մը սկսու երեւալ, եւ ժանիր քայլերու ունաւացն
մը գերի խնած որարգին կօխած ահզո կը զո-
դացընէք: Թղվ.րուն մեծերէն մէկքանին՝ որոնք
բարձր ասաբճան, մը կամ աղնուական ցեղէ կե-
րեւացին, իրենց պատճեները շորտեցն և. խո-
րանկ մանշին մարձակեցին: Անկարելի է որ,
մուտք Ե Հարրիսոն, աս դղգիթնը քու տնձիդ
համար ըլլաց: պէտք է որ խնդիրը տրիչ մէ
բանի մը քան թէ անձան գամամի մը մահուան
վրաց ըլլաց: Ինչ, թէ որ վերջապէս ախիճներու
կամ վաղրներու գունդ մը զայռ ըլլաց, և և և
գեշին պազանաց ու պատճառը անամուց կուուցն
հանդիսատես ըլլալու սահպուիմ: Մեծ հրաշք և
թէ որ ահագին թաթէ կամ զարհարիքի պատճէ
մ'իմ կենաց չկրօնոցընէմ: Հիմայ որբեն տաենն
է հասարակոց աղմուկն իմ շահին գործածելու,
և առանց իմացուելու կծիկը գնելու: Հազի. թէ
Հարրիսոն աս խորհուրդն ի գործ զնելու, և
սէի մը պէտ խոսին վրացն սողալով յառաջ շար-
ժելու սկսա, իր պահապանները պատճենին նո-
րեն միեր միշրուցին, եւ առանց աժդոհամեան
նշան մը տայռու քաղաքավարութիւն կերպով մ'ի-
մացուցին որ չնորհչք ընէ նորին իր ահզո դառ-
նաց: «Զարմանակի բան, ըստ իրեն Հարրի-
սոն, աս անառողներն ահագին պատերազմի մը
սկսելու առնենին ալ իմ վրացէս իրենց մասզբո-
թիւնը չեն վերըներ,» Ան առօն խօնարհական
ձեւ մ'ըրաւ եւ ու վեց իր պահապաններուն իմա-
ցընել թէ ամենն մին փախւելու միուր շունի: Փղերն
իր միուրն իմացան, պայմանա, առաջնորդ առ անառողներն
իմանալու մէջ կարող թիւն մ'ունին, և մար-
սինեւելու ամեն նուժէ եւ համարական:

Առ միջնորդի խորացութեա սշան կը հասկրածաւ
Առ միջնորդի խորացութեա գոզի իւնն երիմալով աւ եցի
մաս ցաւ եւ յարանի կը լսուէք. բայց առնաձնայն
պատրի առասիկ էք, որ ենիէ Հարրիան աղէկ միտ
զնելու. ըլլոր, չեր կրնար զանիկաց առիծէ իւսմ
վայրէ և կամ բնէ եւ իյէ կատար ի տեսակ զա-
զանէ մը պրաճանառն կարծէլ: Գիշերը ձայնն ե-
կած կողմէ զարծուն, եւ աւելի անհանդիսա քուն
ինէ ապահովական զիրը մ'առն: Այբուբեն ծա-
ռերուն մջօնն բան մը դուրս եւա: Արթիոս մլ-
ճահասակ փիզ մըն էք, որուն հանեւն երկրորդ,
Երրորդ և չորրորդ մը կու զար: Խելոզներն հան
դանուող փղերն ուրախութեան նշաններով
այռողիքանն. առասին ենին իրարու երենացուն եւ

զիւրոր շցիւյն, որով, բնակես Հարրիսոն կը կարծէր, կուղեմ ըստ, ուարեւ, բնակես եք, աղջկէք, իամ բարի եւկառ, և Յանկարծ առ սիրոյ դարձութիւն եր զարմանափ գետքափ՝ մ'ընդմիջնաւ։ ծառերուն ճիշդերի սկսուն շատաշել։ Երգչի նշի կարկուտ մը ասսափկէ միրկի մը որէս մերեն վար կը ահզար, պատրիերը չըբրոտանի հնկացից զրուխուն վնայ կը կարու են։ Այս միջոցին մերեն գժխական եփծազէն մը ձայն հնչեց ու փղերուն մանշելու ձայնին հետ բառեռեցաւ։ Հիմայ իմացաւ Հարրիսոն թէ փակերուն ան անձկութեան պատճառ եղողներն որո՞նք են։ Մեծամեծ կապիկներու բանակ մը ծառերուն նիւպերէն կախուած կ'որորացին, եւ զարհուրեիք կզմնուագ որ կընեն, օրուն նման հաջիւ անհունց անձի մը տան առջւը կարելի է ընել։ Աւելի ոյնպէս աղջկէ ու ճարտարակմեափ մերէն վար կը նեսու են։ որ շոտ քիչըն իրենց նվազակէն կը սխալէն։ Եւ քանի որ փղերուն մանցինդը կը ասսականար, այնչու ալ կապիկներն իրենց աղողուկը կը սաստկացնեն, եւ իրենց դէմ սպառնալեար մերցւած պատճենները ծալը կ'ընեն։

Նշեն Հարրիսը ժամանակ ունենալոր առ գերութիւն վրայ՝ որն որ անտարտիզու ամէն պայման սիրու կարեկութեան կը չափմէր, ան աղջու ոհան արարտներուն վրայ՝ որոնց ընտանեկան բազադ միջնակը իրր եւ յանդուզն անտառոց վերէ մը կը վզդութիւր, և մէտ, կըսենք, Հարրիսը ժամանակ ունենալոր առ գերութիւն վրայ խորհրդած ութիւնն մընենքու, անտարտիզու պիտօնը ըսեր ինքն իրեն թէ ուշաբհացքիս վրայ շկա միջնակ մ'ըր երջան որի եւ հանգիստ համարուի: Աս հզր արարած ներն որոնք իրենց զարութիւնն ուրիշին խառ ընելու շնորհածեր, այս հանգարան իրենց ընտանեաց թշ սիրոյ եւ միաբունութեան պառաց կը վզնելու, քեզի ամենէն երջանիները կ'երեւ ային. սահայու առանք այ չարակամ արարտներու խարզովի եղած են, եւ անոնցով իրենց երջան կութիւնը կը դատանայու, և հասորակցու պյուրէն պիտօնը խռու իսկարուած տեսնիր վնաքն այնուեւ պյուր էր որ խորհրդած ութիւն ընելու ժամանակ չ չունէր:

Վարնուկը դեռ իր սաստկաթեան վրացին առ
արձամելք հասած չէր : Կապիկիներուն ետևելու պայ-
կաներու ռազմ մը կու գոր զամազան ձեւով ու
գուշակ, ոչերան մասցածենի ըր յողինը համար :
Ես վեհարակիներն այնպիսի խառնածայն աղազակ
մը վերցացին՝ որ փոշերուն բազմաթիւնը բարոր-
դին զարչարեցաւ եւ աշորեկ եղաւ : Այրաւոր
վիլլ խեղճ կերպով մը շարրիպնին մատկցաւ եւ
աղազակը ձեւով սկսու անոր նոցիլ : Արարգը
չկցաւ առ անունայն մերդին իմանալու այլ առջած՝
ծառերէն վեր կապկաց եւ պատկայից կը նայեր
որոնք իրենց ականջ պատառով երաժշտութիւնը
կը շարունակէին : Եթէ վիլլը խռովելու արուես-
տին առ դևակ ըլլար, եւ իր ցեղին պատճեթի-
նը գիտնար, անշուշչ հետեւեալ խօսքերը Պր-
ուեր : Պարբռու թագաւորն 281ն Հառնիցեցոց
պէմ ելած առենն, իր զօրութիւնը բառական
շամարիլով՝ փղերն իրեն սպնութեան կամչէց :
Եւ առ գաշնակցաց մը իմառուոր նախորդաց օկ-
նականութեամբն ներսկեաի քայլ Հառնիցեցի-
նէրը զարկաւ : Երդ, յիմար մարդ, թէ որ եւ
բոլ յանցարիկ ներկցի, եւ զքեզ շպառեցի :

ինչպէս որ արժանի եւր, կը կարծես որ զբու
հոս բերի որպէս զի իմ լնկերակիցներս իրեն
շնորհըրական բան քեզի ցուցընեմ։ Զիս ուիւ
ուս թափառըն ամբո՞ւ կը կարծես։ Մենք քեզի
հարկու որութիւն ունինք, որպէս զի կապիկները
վանտենք, որոնք մեր ուրախութիւնն եւ, մեր կե-
նոց քաղցր սովորութիւնները կը դառնացրենք,
եւ կը ջնանս մեր լնաանիկու երջանկութիւնը
ամբուցնել։ Այս ել, այլեն, թէ որ կրցար
փիլ մը միկուրել, եւ ուսով շարիք մը գործե-
ցիր, Տինոց քա զէնըդ նորեն գործածէ՝ որն որ
իօն պատճեն աւելի հետո կը հանի, եւ անով

քու ըստ յանցանքի շտկել ծառացանձին մ' ը-
ներով մեր դրաստիար ընկերութեան զգին որ
չաշանդեցիր եւ վիճակից զանցիր, ։

Ա երջուղիս Հարցման միաբը լցո մը եադե-
յան, և բանցա թէ փրկն իրու նու կը խնդրէ:
Եր մորդկութեան առա ելամիտն կը պատճի մէջ
արթնցա, և բորբ արինն երեսներուն վայ
միեց: Ասք ելա կանգնեցա նեղութեան մէջ
և զոյ անանոյ մէծ ծառայութիւն մը լուրի հո-
մանք:

جَنَاحَةٌ مُّلْكِيَّةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԵՐԱՐԾՎՈՐԸՆԿԵՐՆ ՀԱՅԴԱՐԱՐԵՆ

Състраданието на българите е възстановено и съществува и във всички български съветни общини. Във всички български съветни общини са създадени български народни съвети, които са организирани във всички български съветни общини. Във всички български съветни общини са създадени български народни съвети, които са организирани във всички български съветни общини.

ի բանակը նույն Երկրագործական մեքենամերու
լավագույքը մ'ալ կը բավարակեր, որուն թէ
է թէ մայն տառարիական զործաբաներուն պղ
առեւ Երրորդի որիշ տէրութեանց մասնաւոնք
Նորդիսից եւ Վմերիկայի մեքենանզ ործաց զործերին
ու կողմին, այսինքն ցորեն եւ ուրիշ ընդեղեններ
առնելու, Երկիր հներելու, չնելու, ցըրենը
առնելու (առքան շնէլու) եւ այլն աւետիկ տեսակ
զօրծերներ, որոնց ամեն մէկը գիշ և ամսնակուան
Աջ՝ 100) Հոգւց գործանը կը կատարէն: Մեքե-
նանկրուն մէջ Անգլիացւոց շնեաններն իրենց գե-
ղցկութեամին աւքեն կը զարնեն, բայց Առ-
որիացւոց կերպառածներն ալ կը ցանեն, իբունց
թիւ ժամանակուան մէջ Զարսապութեան առ մասին
Աջ ըստ յօսաշաղիններնեն, որուն վրայ նոյն
նոկ Անգլիայիք մէծ զարմանը կը ցուցընեն:
Հանգիստունը կը լինեցընէր Հոգէ շնուռած պա-
հազո՞ն բաներու այսինքն, արձուաց, զանազան ա-
նոններու, սիրելու, տան զարդերու, եւ այլն ժա-
զոված զարդու իրենց գլուխցութեամին ոմէն
ունուզին մէծ զարմանը պատճառացին: Առանց մէջ
ոյ տեսնաւեր ան գեղեցիկ ու ճաշակալից աղքարին
որուն նմանը նոյն արքից հանդիսարանին մէջ
դրաւացու, եւ արարէն կայսորը զանիկոյ շնու-
րին պատույ Եդեմին խաչը չնորչէն:

Անհերութեան կողմանէ զրուտ մասնաւոր ժողով մը Հանդիսաբաննին Ալշի Նիվելերը քննութէն առաջ, գործառութեան արքանաւորներն ուղղեց ա. ամսոյ 105ն առանձին առ վարչական համար օբյեկտած շնորին մէջ պարզեւարացնութեան համար էսք հասարաւ ցաւ: Պազդի և ներքը բառնոցը պահանջիսկու անրուսա պարփակութար, մատուրու կայսեր հոգըն Եր: Անդին մէկ նիվելի համար զանազան առարձան ունի, արծաթ և պղինձ շքարդանիւնը (Քառակ) որոշուած էին: Շապականը համար առաջին վարձքն առաջ եղաւ. Արևնեացի Ասկէ պարտիզանն իր մշակած զանազան առարծիկիներու անկերուն համար: Ասիկայ նաև, շառարդից արծաթի չքաղցրամելր ալ ընկունեցաւ: Ըստիր անուանոց համար է մեծ ոսկի 26 մեծ արծաթի և շառ ողինձի շքարդանիւնը բառնութեցաւ: Մերենաներու համար մեծ ոսկի շքագրամը թիւ առանցներուն մէջ 6 Անդիկայի գործարաններ կողմէն: Առ պահաւոր բաներէն զատ նաև ամեն մէկ մասնաւոր բաներու որով առանձին աղջուռութիւն կամ առա եղան թիւն մ'առնէն վարձառութիւններ եղան: Ապաքը ընդունացներուն մէջ նշանաւոր էն Երկու տիինայք պամպ իրենց բրած արձակութիւնն օգտակար գիւտերուն համար շքանշաններով պատուեցան:

Արքաբարձու թիւն ընկերութիւնն առ հանգիւ-
արքանալ իր քած օգուանելը ցուցընելէն զատ.
Տառեւ Աւարքիայի ան ամեն կենցանաբցներն եւ
հշակներն որոնք առ Երկու մարդկացին կենաց
օգտակար Ճիշտուն մէջ մասնաւոր փոյթ մ'ը-
րած, և աղեկ արդիակը մը յուռած բերան են,
Ըստ Յանապահով զանակ քաջաներեց որ աւելի եւս
ուղյոթ ընեն իրենց մշտիած բարեկրն և դարձա-
նած անասուննին աղջուացընելու և վերջին կա-
պարելութեան հացընելու. Մնկերութիւնն իւ
միւրչին Ֆողովքին մէջ յայունեց որ ասկէ եռով
տառ աշխարհներու մասնաւոնդ Ամերիկայի, և
Ասիայի օգտակար անկերն եւ անասուններն Աւ-
արքիայի մէջ շատընելու մասնաւոր կերպով միա
պիտո՞ր դժէ:

ՎԻԵՆԱՅԻ ԳՐԱՍԱՓՈԽԱԿԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑԳԸ

	1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864
	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
Реди-Бернано 100 франков	Франц.	архт.	Франц.	87	87	87	87	87
С. Бернано 100 франков	Франц.	архт.	Франц.	105	105	105	105	105
Либерти 300 франков	Франц.	архт.	Франц.	"	"	"	"	"
Либерти 1 франкъ на 100%.	Франц.	архт.	Франц.	10,11½	10,12	10,12½	10,12½	10,12½
Либерти 100 франковъ	Франц.	архт.	Франц.	77½	77½	77½	77½	77½
Либерти 300 франковъ	Франц.	архт.	Франц.	121½	121½	121½	121½	121½
Либерти 300 франковъ	Франц.	архт.	Франц.	103½	104½	104	104	104
Франц. 300 франковъ	Франц.	архт.	Франц.	121½	121½	121½	121½	121½
Франц. Франц. 100 франковъ	Франц.	архт.	Франц.	194	104½	104½	104½	104½
Франц. 1 франкъ на 120 франковъ	Франц.	архт.	Франц.	"	"	"	"	"
Франц. 1 франкъ на 100 франковъ	Франц.	архт.	Франц.	"	"	"	"	"
Франц. 2	Франц.	архт.	Франц.	267	267	267	267	267
Франц. 3	Франц.	архт.	Франц.	8	7½	7½	7½	7½
(Архт.) 4	Франц.	архт.	Франц.	5	6½	6½	6½	6½